

Unapređenje medicinske prakse u Hrvatskoj pomoću Cochrane kolaboracije

Enhancing medical practice in Croatia through The Cochrane Collaboration

Livia Puljak¹, Dalibora Rako²

¹ Hrvatski ogranak Talijanskog Cochrane centra, Zavod za anatomiju, histologiju i embriologiju, Medicinski fakultet u Splitu, Split

¹ Croatian Branch of Italian Cochrane Center, Department of Anatomy, Histology and Embryology, University of Split School of Medicine, Split, Croatia

² Hrvatski centar za globalno zdravlje, Medicinski fakultet u Splitu, Split

² Croatian Center for Global Health, University of Split School of Medicine, Split, Croatia

Sažetak

Hrvatski ogranak Talijanskog Cochrane Centra je osnovan 2008. godine s ciljem promicanja medicine utemeljene na dokazima, Cochrane kolaboracije i Cochrane knjižnice (engl. *The Cochrane Library*) u Hrvatskoj te da potakne hrvatske zdravstvene djelatnike da postanu autori Cochrane sustavnih preglednih članaka. Od svog osnutka 1993. godine, Cochrane kolaboracija je posvećena pripremanju, održavanju i promicanju sustavnih preglednih članaka u korist kliničke medicinske prakse. Cochrane knjižnica je rezultat međunarodnog nastojanja tisuća dobrovoljaca i malog broja profesionalnog osoblja zaposlenog u Cochrane centrima. Obzirom da je dijagnoza ključna sastavnica zdravstvene skrbi, Cochrane knjižnica je uz sustavne pregledne članke o intervencijama u medicini nedavno počela objavljivati i sustavne pregledne članke o točnosti dijagnostičkih testova. Glavni cilj Hrvatskog ogranka Talijanskog Cochrane centra jest pružiti edukaciju na hrvatskom jeziku te potaknuti interesne skupine u zdravstvu da se aktivnije uključe u korištenje i stvaranje najboljih dokaza koji će koristiti pacijentima i kliničkoj praksi. Ovaj članak pruža pregled strukture i osnovne informacije o Cochrane kolaboraciji, Cochrane knjižnici, pristupu ovom resursu u Hrvatskoj te ciljeve Hrvatskog ogranka Talijanskog Cochrane centra.

Ključne riječi: sustavni pregledni članak; Cochrane kolaboracija; Cochrane knjižnica; testovi dijagnostičke točnosti

Abstract

Croatian Branch of Italian Cochrane Center was established in 2008 to promote evidence-based medicine, The Cochrane Collaboration and *The Cochrane Library* in Croatia, and to encourage Croatian healthcare workers to become authors of Cochrane systematic reviews. Ever since it was established in 1993 The Cochrane Collaboration has been devoted to preparing, maintaining and promoting systematic reviews for the benefit of clinical medical practice. *The Cochrane Library* is a result of the international effort of thousands of volunteers and very few professional staff employed at Cochrane entities. Besides systematic reviews of interventions in medicine, *The Cochrane Library* recently started publishing also systematic reviews of diagnostic test accuracy, as diagnosis is critical component of health care. The main goal of Croatian branch of The Cochrane Collaboration is to provide education in Croatian language and to encourage healthcare stakeholders in Croatia to engage more actively in using and producing the best evidence that will benefit patients and clinical practice. The present article provides review of structure and basic information about The Cochrane Collaboration, *The Cochrane Library*, access to this resource in Croatia and goals for the Croatian Branch of Italian Cochrane Center.

Key words: systematic reviews; The Cochrane Collaboration; The Cochrane Library; diagnostic accuracy tests

Pristiglo: 3. srpnja 2009.

Prihvaćeno: 12. kolovoza 2009.

Received: July 3, 2009

Accepted: August 12, 2009

Uvod

Hrvatski ogranak Talijanskog Cochrane centra (HOTCC) je svojim osnutkom 2008. godine unio dašak svježine u hrvatska događanja u medicini utemeljenoj na dokazima. HOTCC je nakon dvogodišnjih priprema za osnivanje postao jedan od 26 međunarodnih centara Cochrane kolaboracije. Sva nastojanja su potekla od skupine entuzijasta s Medicinskog fakulteta u Splitu i Croatian Medical Journala koji su u Cochrane kolaboraciji vidjeli priliku za poboljšanje medicinske prakse i predstavljanje Cochrane knjižni-

Introduction

Croatian branch of Italian Cochrane center (CBICC) was established in 2008 and brought a whiz of fresh air into evidence-based medicine (EBM) movement in Croatia. CBICC is one of 26 international centers of The Cochrane Collaboration, and preparations for establishing CBICC took about two years. All this effort was invested because a group of enthusiasts from University of Split School of Medicine and Croatian Medical Journal saw The Cochrane Collaboration as an opportunity for enhancing medi-

ce, važnog izvora informacija za donošenje kliničkih odluka, hrvatskim zdravstvenim djelatnicima.

Cochrane kolaboracija

Cochrane kolaboracija je jedinstvena svjetska neprofitna organizacija čiji je cilj pomoći u donošenju informiranih odluka za sve oblike zdravstvene skrbi pripremanjem, održavanjem i promicanjem dostupnosti sustavnih preglednih članaka o učincima zdravstvenih intervencija (1). Obzirom da se sustavni pregledni članci zasnivaju na zahtjevnoj metodologiji, varijabilne su kvalitete te im prijete opasnost od brzog zastarijevanja. Zadatak Cochrane kolaboracije je da izbjegava dupliciranje, potiče autore da obnavljaju vlastite pregledne članke, promiče svoje resurse i pruža podršku autorima preglednih članaka.

Cochrane kolaboracija je osnovana 1993. godine te nosi ime britanskog epidemiologa, Archija Cochranea. Podatci iz *Cochrane knjižnice* iz 2004. godine pokazuju da više od 11,500 pojedinaca, od kojih je polovica autora Cochrane sustavnih preglednih članaka, u preko 90 zemalja radi za Cochrane kolaboraciju. Taj broj se povećavao za otprilike 20% svake godine u posljednjih pet godina. Povećanje broja suradnika iz zemalja s nižim, nižim srednjim i višim srednjim dohotkom je čak i veći, povećao se na više od 1000 (9,3%) 2004. godine - što je povećanje od 42% u odnosu na 2003. godinu, te 248% više od 2000. godine (2).

Članovi Cochrane kolaboracije su organizirani u pet različitih skupina: Cochrane skupine za pregledne članke koje se sastoje od pojedinaca koji pripremaju, održavaju i obnavljaju Cochrane pregledne članke i pojedinaca koji ih podupiru u tom procesu, Cochrane centara, kao što je HOTCC, koji podržavaju Cochrane suradnike i njihove aktivnosti u njihovom zemljopisnom i jezičnom području, Skupine za metode koje razvijaju nove metodologije za Cochrane sustavne pregledne članke, Mreže koje se fokusiraju na druge dimenzije zdravstvene skrbi osim konkretnih zdravstvenih problema, kao što je smještaj u kojem se pruža njega, tip korisnika ili tip intervencije te Mreže pacijenata koja pruža informacije i forum za umrežavanje među korisnicima (uglavnom bolesnicima) (2).

Glavni proizvod Cochrane kolaboracije je *Cochrane knjižnica* koju objavljuje izdavač John Wiley and Sons. Suradnja s komercijalnim izdavačem ima neke prednosti i nedostatke. Prednost ove kooperacije je da Cochrane kolaboracija ne treba trošiti svoje oskudne resurse i osoblje na proces objavljivanja i oglašavanja preglednih članaka, a prihodi dobiveni od pretplata se dijele između poduzeća Wiley i Cochrane kolaboracije. Glavna mana je da je komercijalni izdavač upravo to – komercijalan pa stoga Cochrane knjižnica nema publikacije s otvorenim pristupom. Za pristup je potrebno imati osobnu pretplatu ili pretplatu preko ustanove. Mnoge zemlje su pribavile nacionalni pristup što znači da se Knjižnici može pristupiti s bilo ko-

cal practice and introducing Croatian healthcare workers to *The Cochrane Library*, important source of information for clinical decisions.

The Cochrane Collaboration

The Cochrane Collaboration is a unique, worldwide, non-profit organization that aims to help people make well-informed decisions about all forms of health care by preparing, maintaining and promoting the accessibility of systematic reviews of the effects of health care interventions (1).

A systematic review is a literature review focused on a single question that tries to identify, appraise, select and synthesize all high quality research evidence relevant to that question. Systematic reviews of high-quality randomized controlled trials are crucial to evidence-based medicine. An understanding of systematic reviews and how to implement them in practice is becoming mandatory for all professionals involved in the delivery of health care. Systematic review may contain meta-analysis, a statistical method that combines results of several different studies, but there are also systematic reviews where meta analysis is not appropriate for various reasons (2).

Since systematic reviews are based on demanding methodology, they can be of variable quality and quickly become out of date, The Cochrane Collaboration is addressing all these issues by avoiding duplication, encouraging authors to update their reviews, promoting its resources and providing support to review authors.

The Cochrane Collaboration was founded in 1993 and named after British epidemiologist, Archie Cochrane. Data from *The Cochrane Library* in 2004 show that there are more than 11,500 people working within The Cochrane Collaboration in over 90 countries, half of whom are authors of Cochrane Reviews. The number of people has increased by about 20% every year for the last five years. The increase in the number of contributors from low, lower-middle and upper-middle income countries has been even greater, to more than 1000 (9.3%) in 2004 - up by 42% since 2003, and by 248% since 2000 (3).

The members of The Cochrane Collaboration are organized into groups, known as 'entities', of which there are five different types: Cochrane Review Groups – made of people who prepare, maintain and update Cochrane reviews and people who support them in this process, Cochrane Centers - like CBICC who support Cochrane people and activities in their geographic and linguistic area, Methods Groups that develop new methodologies for Cochrane reviews, Networks that focus on dimensions of health care other than specific health care problems, such as the setting of care, the type of consumer or the type of interventions, and Consumer Network, which provides information and a forum for networking among consumers (mostly patients) (3).

jeg računala u toj zemlji. Wiley također omogućuje besplatni pristup Cochrane knjižnici za najsiromašnije zemlje. Kako bi spriječili sukob interesa, Cochrane centri su suočeni s ograničenjima pri prihvaćanju financiranja od korporativnih sponzora, posebice farmaceutskih kompanija.

Cochrane knjižnica

Cochrane knjižnica je zbir baza podataka koje sadrže visokokvalitetne dokaze za informirano odlučivanje u zdravstvu (1). Cochrane sustavni pregledni članci predstavljaju najvišu razinu dokaza za donošenje odluka u kliničkom liječenju.

Sustavni pregledni članak je pregled literature fokusiran na jedno pitanje, a koji pokušava identificirati, procijeniti, izabrati i sintetizirati sve visoko-kvalitetne znanstvene dokaze relevantne za postavljeno pitanje. Sustavni pregledni članci visoko-kvalitetnih randomiziranih kontroliranih pokusa su ključni za medicinu utemeljenu na dokazima. Razumijevanje sustavnih preglednih članaka i načina na koji se mogu implementirati u praksu danas je nužno za sve profesionalce zaposlene u zdravstvu. Sustavni pregledni članci mogu sadržavati meta-analizu, statističku metodu koja kombinira rezultate više različitih studija, ali isto tako postoje i sustavni pregledni članci kod kojih meta-analiza nije prikladna zbog niza razloga (3).

Uz Cochrane pregledne članke, Cochrane knjižnica pruža i druge izvore pouzdanih informacija: druge sažetke sustavnih pregleda, procjene tehnologije, ekonomske procjene te individualna klinička ispitivanja – svi raspoloživi dokazi su sakupljeni na jednom mjestu (4). Cochrane knjižnica sadrži slijedeće resurse: Cochrane bazu sustavnih preglednih članaka (engl. *Cochrane Database of Systematic Reviews*), Bazu sažetaka preglednih članaka o učincima (engl. *Database of Abstracts of Review of Effects*), Cochrane središnji registar kontroliranih pokusa (engl. *Cochrane Central Register of Controlled Trials*), Registar Cochrane metodologije (engl. *Cochrane Methodology Register*), Bazu procjena zdravstvene tehnologije (engl. *Health Technology Assessment Database*) i Bazu ekonomskih evaluacija Nacionalne zdravstvene službe (engl. *National Health Service Economic Evaluation Database*). Drugo izdanje Cochrane knjižnice je 2009. godine sadržavalo 5785 članaka od kojih 3826 dovršena sustavna pregledna članka i 1959 protokola (4).

Sustavni pregledni članci o točnosti dijagnostičkih testova

Za Hrvatsko društvo medicinskih biokemičara je vjerojatno najvažnije naglasiti da je u 2003. godini Cochrane kolaboracija odlučila razviti bazu podataka sustavnih preglednih članaka o točnosti dijagnostičkih testova koji nadopunjuju Cochrane bazu sustavnih preglednih članaka (engl.

The main product of The Cochrane Collaboration is *The Cochrane Library*, which is published by John Wiley and Sons Limited, and this cooperation with a commercial publisher has some advantages and disadvantages. The advantage of this cooperation is that The Cochrane Collaboration does not need to spend its scarce resources and staff on the process of publishing and advertising the reviews, and royalties that are earned through subscriptions are shared between Wiley and The Cochrane Collaboration. The main disadvantage is that commercial publisher is - commercial, so *The Cochrane Library* is not an open-access publication. To access it, one has to have either institutional or personal subscription. Multiple countries have purchased nation-wide access, which means that every computer in that country can freely access The Library. Also, Wiley provides *The Cochrane Library* access free-of-charge to the poorest countries. To prevent conflict of interest, Cochrane entities are limited when it comes to using funds from corporate sponsors, especially pharmaceutical companies.

The Cochrane Library

The Cochrane Library is a collection of databases that contain high-quality, independent evidence to inform healthcare decision-making. Cochrane systematic reviews represent the highest level of evidence on which to base clinical treatment decisions. In addition to Cochrane Reviews, *The Cochrane Library* provides other sources of reliable information: other systematic reviews abstracts, technology assessments, economic evaluations, and individual clinical trials – all the current evidence in one single environment (4). *The Cochrane Library* has the following resources: Cochrane Database of Systematic Reviews, Database of Abstracts of Review of Effects, Cochrane Central Register of Controlled Trials, Cochrane Methodology Register, Health Technology Assessment Database and National Health Service Economic Evaluation Database. The second edition of *The Cochrane Library* in 2009 contained 5785 items, comprising 3826 complete systematic reviews and 1959 protocols (4).

Systematic reviews of diagnostic test accuracy

For Croatian Society of Medical Biochemists, it is probably the most important to emphasize that in 2003, The Cochrane Collaboration decided to develop a database of systematic reviews of diagnostic test accuracy that complement the *Cochrane Database of Systematic Reviews* (CDSR). Methodology for systematic reviews of test accuracy has progressed during the last decade, and these reviews are now regularly published in medical journals. A working group, led by members of the Screening and

Cochrane Database of Systematic Reviews, CDSR). Metodologija za sustavne pregledne članke o točnosti testova je doživjela napredak u prošlom desetljeću te se danas ovi pregledni članci redovno objavljuju u medicinskim časopisima. Sastavljena je radna skupina predvođena članovima skupina za probiranje i metode dijagnostičkih testova uz doprinos upravljačke skupine i nekoliko Cochraneovih uredničkih skupina, kako bi vodila taj razvoj i proizvela metodologiju, računalne programe i knjige (5).

Točnost dijagnostičkih testova je svojstvo dijagnostičkog testa da razlikuje osobe koje imaju bolest od onih koji je nemaju (6). U studiji o točnosti testa, rezultati testa koji se vrednuje – indeks test – se uspoređuju s referentnim standardom određenim kod istih pacijenata. Razvoj metodologije za sustavne pregledne članke o studijama točnosti dijagnostičkih testova je doživio značajan napredak posljednjih godina, no takvi pregledni članci su suočeni s dva velika izazova: ograničeni su kvalitetom i dostupnošću studija o točnosti primarnih testova te je potreban dodatni razvoj u području interpretacije i prezentacije rezultata preglednih članaka o točnosti dijagnostičkih testova (5). Ovo je prilika da se hrvatski autori uključe u pregledne članke o točnosti dijagnostičkih testova i na taj način doprinesu medicinskoj praksi.

Objavlivanje Cochrane sustavnog preglednog članka

Prvi korak za započinjanje Cochrane sustavnog preglednog članka je pretraživanje Cochrane knjižnice i sadržaja vezanog za odabranu temu kako bi se osiguralo da već nije objavljen sustavni pregledni članak na tu temu. Ukoliko takav pregledni članak ne postoji, potrebno je utvrditi u koju od 52 Cochrane skupine za pregledne članke spada odabrano područje. Nadalje je potrebno kontaktirati Skupinu za pregledne članke i predložiti naslov preglednog članka. Obzirom da Cochrane kolaboracija svakako želi izbjeći dupliciranje, jedan naslov može pripadati samo jednom autoru ili skupini autora. Nakon što je naslov prihvaćen, nitko drugi ne može početi pripremati Cochrane sustavni pregledni članak na istu temu. Nakon prijave naslova, Skupina za pregledne članke očekuje da autor(i) podnesu protokol unutar 6 mjeseci. Protokol se sastoji od uvoda koji se sastoji od opisa postojećeg znanja o toj temi te od opisa metoda koje će se koristiti, uključujući detalje o strategiji pretraživanja, ključne riječi za pretraživanje literature i baze podataka koje će se pretraživati. Nakon podnošenja protokola, Skupina za pregledne članke ga ocjenjuje, zatim ga šalje na recenziju dva stručnjaka nakon čega javlja povratnu informaciju autorima. Nakon prihvaćanja, protokol se objavljuje u Cochrane knjižnici. Nakon toga, autori započinju s pregledavanjem literature na temelju protokola i sastavljanjem preglednog članka. Obično je potrebno od 12 do 24 mjeseca za pripremanje preglednog članka nakon prihvaćanja protokola.

Diagnostic Tests Methods Group, with input from the Steering Group and several Collaborative Review Groups, has been convened to lead this development and to produce methodology, software and books (5).

Diagnostic test accuracy is the ability of a diagnostic test to show the difference between patients with and those without disease (6). In a study of test accuracy, the results of the test under evaluation, the index test, are compared with those of the reference standard determined in the same patients. The development of the methodology for systematic reviews of diagnostic test accuracy studies has made important progress in recent years, but still diagnostic test accuracy reviews face two major challenges: they are limited by the quality and availability of primary test accuracy studies and secondly, more development is needed in the area of interpretation and presentation of the results of diagnostic test accuracy reviews (5). Here lies the opportunity for Croatian authors to engage in reviews of diagnostic test accuracy and thus contribute to the medical practice.

Publishing a Cochrane systematic review

When a person wants to start a Cochrane systematic review, the first step is to browse *The Cochrane Library* and content of its interest and to check whether there is already published systematic review on this subject. If there is no such review, a person needs to determine to which one of 52 Cochrane Review Groups belongs his or her area of interest. The next step is contacting the Review Group and suggesting a title of the review. Since The Cochrane Collaboration is determined to avoid duplication, one title belongs only to one author or group of authors. Once the title is accepted, no other person can start preparing a Cochrane systematic review with the same topic. After submission of a title, the Review group expects the author(s) to submit a protocol within 6 months. A protocol consists of introduction - description of background knowledge about the subject, and description of methods that will be used, including details about search strategy, keywords for searching literature and databases that will be searched. When the protocol is submitted, the Review group evaluates it and then sends it to two peer-reviewers and sends feedback to authors. When the protocol is accepted, it is published in *The Cochrane Library*. After that, the authors start to review literature based on the protocol and to prepare full systematic review. Usually it takes 12-24 months for authors to prepare a review after the protocol is accepted.

The Cochrane Library is international publication indexed in Current Contents and its impact factor for year 2008 is 5,1. This means that a publication in *The Cochrane Library* is very valuable not only for advancement of medicine, but also for advancement of career, and that it can be

Cochrane knjižnica je međunarodna publikacija indeksirana u Current Contents časopisima i njen čimbenik odjeka za 2008. godinu je 5,1, što znači da je publikacija u Cochrane knjižnici vrlo vrijedna ne samo za napredak u medicini, već i za napredak u karijeri te se može koristiti za akademsko napredovanje u Hrvatskoj. Pripremanje sustavnog preglednog članka korištenjem Cochrane metodologije nije jednostavno, no najvažnija razlika između Cochrane skupine za pregledne članke i neke druge međunarodne publikacije jest da je Cochrane skupina voljna raditi s autorima sve dok protokol ili pregledni članak ne budu dovoljno dobri za publikaciju. Ukoliko je autor voljan učiti i popravljati svoj pregledni članak, naposljetku će ga sigurno i objaviti. U drugim časopisima publikacije se ne nude uredništvu kao naslovi, već kao gotov proizvod – dovršeni članak – koji vrlo lako može biti odbijen.

Pristup Cochrane kolaboraciji u Hrvatskoj

Iako volimo misliti da smo vrlo siromašna zemlja, prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji Hrvatska spada u zemlje s višim srednjim dohotkom te nema pravo besplatnog pristupa. Stoga Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa plaća pristup Cochrane knjižnici, no samo za članove biomedicinskog konzorcija koji uključuje medicinske fakultete i bolnice u Hrvatskoj koje su povezane na Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu (CARNet). Hrvatski zdravstveni radnici i korisnici mogu pregledavati mrežnu stranicu Cochrane knjižnice te steći uvid u njen sadržaj, no ne mogu pristupiti cijelim člancima. Studenti i zaposlenici institucija koje spadaju u biomedicinski konzorcij mogu pristupiti cijelim tekstovima Cochrane knjižnice spajanjem na Centar za online baze podataka (www.online-baze.hr), zatim odabirom portala OVID SP koji zatim vodi na EBM pregledne članke Cochrane knjižnice. Proxy serveri omogućuju članovima biomedicinskog konzorcija da koriste vlastito ime i lozinku za pristup na Cochrane knjižnicu i mnoge druge besplatne resurse čak i s udaljenih lokacija. HOTCC planira lobirati za nacionalni pristup Cochrane knjižnici u Hrvatskoj te je svaki oblik podrške u ovom nastojanju dobrodošao.

Hrvatski ogranak Talijanskog Cochrane centra i njegovi ciljevi

Glavni cilj HOTCC je prijenos znanja koji uključuje trajno obrazovanje i diseminaciju informacija o raspoloživim dokazima iz istraživanja. S tim ciljem je organiziran Prvi hrvatski Cochrane simpozij 27. lipnja 2009. na Medicinskom fakultetu u Splitu. Osim toga HOTCC priprema besplatni tečaj trajne izobrazbe o pripremanju i održavanju Cochrane sustavnog preglednog članka na hrvatskom jeziku koji će biti dostupan hrvatskim zdravstvenim djelatnicima i za koji će dobiti bodove iz odgovarajućih profesionalnih

used for academic promotion in Croatia. Preparation of a systematic review with the Cochrane methodology is not simple, but the most important distinction between Cochrane Review Group and some other international publication is that a Review Group is willing to work with its authors until protocol or review are good enough for publication. As long as an author is willing to learn and make corrections, he or she will eventually publish a systematic review. In other journals, publications are not offered to editorial team as titles, but as finished product - completed article - which may easily be rejected.

Access to The Cochrane Collaboration in Croatia

Although we like to think that we are very poor country, according to the World Health Organization Croatia actually belongs to upper middle income countries and we are not eligible for this free charity access. Therefore, Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia is paying access to *The Cochrane Library*, but only for members of the so-called biomedical consortium, which includes medical schools and hospital in Croatia, which are connected to Croatian Academic and Research Network (CARNet).

Croatian healthcare workers and consumers may browse the web site of *The Cochrane Library* and have an insight in its content, but they cannot access full-text articles on that web site. Students and employees from the biomedical consortium institutions may access full-text articles of *The Cochrane Library* by visiting first Center for online databases (www.online-baze.hr), then choosing OVID SP portal, through which they are navigated to EBM Reviews of *The Cochrane Library*. Proxy servers enable members of the biomedical consortium to use their user names and passwords to access *The Cochrane Library* and many other free resources even from distant location. The CBICC is planning to lobby for a nation-wide free access to *The Cochrane Library* in Croatia and every support in this effort will be welcome.

Croatian Branch of Italian Cochrane Center and its goals

The main goal of CBICC is knowledge translation, including continuing education and dissemination of information about available research evidence. For this purpose, First Croatian Cochrane Symposium was organized on June 27, 2009 at the University of Split School of Medicine. In addition, CBICC is preparing free online continuing education course about preparation and maintenance of a Cochrane systematic review in Croatian language, that will be available to Croatian healthcare workers, and for which they will be able to get continuing education cre-

udruga. HOTCC želi pružiti edukaciju o Cochrane kolaboraciji i Cochrane knjižnici na hrvatskom jeziku kako bi motivirao hrvatske zdravstvene djelatnike i korisnike da se aktivno uključe u medicinu utemeljenu na dokazima korištenjem njenih principa i stvarajući najbolje dokaze.

HOTCC ima puno ambicioznije ciljeve koji uključuju osiguravanje sredstava za školarine koje bi omogućile izradu sustavnih preglednih članaka uz puni angažman, lobiranje za nacionalni pristup i osnivanje Cochrane skupine za pregledne članke u Hrvatskoj. No za početak je potrebno osvijestiti znanje o postojanju Cochrane knjižnice, o njejoj dostupnosti za biomedicinski konzorcij te mogućnosti da hrvatski zdravstveni djelatnici postanu njen dio. U posljednjim desetljećima, Cochrane kolaboracija se razvila u zrelu, međunarodno priznatu organizaciju koja ispunjava svoje ciljeve (7). Želja Hrvatskog ogranka Talijanskog Cochrane centra je da u bliskoj budućnosti postigne isto.

from their respective professional associations. The CBICC would like to provide education about The Cochrane Collaboration and *The Cochrane Library* in Croatian language to motivate Croatian healthcare workers and consumers to engage actively in evidence-based medicine by using its principles and creating its best evidence. The CBICC has many more ambitious goals, for instance securing funds for temporary scholarships that will enable full-time opportunities for creating systematic reviews, lobbying for nation-wide access and establishing a Cochrane Review group in Croatia. But, to begin with, more effort is needed for raising awareness that *The Cochrane Library* exists, that it is available to biomedical consortium and that Croatian healthcare workers can become part of it. The past decades have seen The Cochrane Collaboration develop into mature and internationally recognized organization that meets its goals (7). Hopefully, the Croatian branch of The Cochrane Collaboration will be able to accomplish the same in a near future.

Adresa za dopisivanje:

Livia Puljak
Hrvatski ogranak Talijanskog Cochrane centra
Medicinski fakultet u Splitu
Šoltanska 2
21000 Split
e-pošta: livia@mefst.hr

Corresponding author:

Livia Puljak
Croatian Branch of Italian Cochrane Center
University of Split School of Medicine
Šoltanska 2
21000 Split
Croatia
e-mail: livia@mefst.hr

Literatura/References

1. Grimshaw JM, Santesso N, Cumpston M, Mayhew A, McGowan J. Knowledge for knowledge translation: the role of the Cochrane Collaboration. *J Contin Educ Health Prof* 2006;26:55-62.
2. Collaboration TC. www.cochrane.org. Accessed on 29 June 2009.
3. Bartolucci AA. Describing and interpreting the methodological and statistical techniques in meta-analyses. *Biochem Med* 2009;19:127-36.
4. Library TC. www.thecochranelibrary.org. Accessed on 29 June 2009.
5. Leeflang MM, Deeks JJ, Gatsonis C, Bossuyt PM. Systematic reviews of diagnostic test accuracy. *Ann Intern Med* 2008;149:889-97.
6. Raslich MA, Markert RJ. Selecting and interpreting diagnostic tests. *Biochem Med* 2007;17:151-61.
7. Green S, McDonald S. Cochrane Collaboration: more than systematic reviews? *Intern Med J* 2005;35:3-4.